

Den preussiske Indkomstskats Reform

med særligt Hensyn til danske Forhold.

Af

Emil Meyer.

To Love af 24. Juni 1891 betegne en Reform af den preussiske Skattelovgivning. Den ene reformerer Næringsskatten (Gewerbesteuer) og bringer denne til at staa i et passende Forhold til de forskellige Bedrifters Størrelse og Indtægt. Den anden indeholder en Forandring af Indkomstskatten. Denne sidste Lov betyder ikke Gennemførelsen af store ny Principer. Den er i det væsentlige en Sammendragning af de tidligere Skatter: Klasseskatten og den klassificerede Indkomstskat til en samlet Skat med en i høj Grad forbedret Ansættelsesmaade og ganske vist ogsaa med en større Retfærdighed i Skattens Fordeling. Noget af det, som mange særligt havde ventet sig af den, nemlig Grund- og Bygningsskatternes Ophævelse eller Overførelse til Kommunerne og Skattens Forandring til en Formue- og Indkomstskat, er kun til Stede som usikre Fremtidsløfter.

Alligevel er der mange Enkeltheder i Loven, som det har Betydning at dvæle ved, og som Helhed frem-

byder den Interesse, fordi den er den nyeste Lov i sin Art, og man ved dens Udarbejdelse har kunnet tage under Overvejelse, hvorledes man skulde stille sig til adskillige Spørgsmaal, der under Indkomstskatdebatterne have staaet paa Dagsordenen i forskellige Lande og i disse ere blevne løste paa forskellig Maade. Og da nu mange af disse Spørgsmaal i den nye Lov ere blevne løste paa en Maade, der afviger fra den, hvorpaa vi herhjemme have ordnet disse Forhold, ville disse Enkeltheder være af Interesse, naar Spørgsmaalet om Indkomstskat er rejst og skal debatteres i Danmark.

I

At Spørgsmaalet har Betydning i Øjeblikket, kan ikke nægtes. Først i Henseende til Københavns kommunale Beskatning. Hvis der vedblivende skal blive Spørgsmaal om Forhøjelse af Indkomstskatteprocenten, vil den nugældende Lov ikke i Længden kunne bruges. Dens Mangler, der allerede nu vistnok erkendes fra mange Sider, ville ved en Forhøjelse træde frem i et altfor skarpt Lys. Med Hensyn til Enkelthederne skal jeg her blot minde om, at f. Ex. en Forhøjelse af 5 Procent vil føre til, at en Familie med 800 Kroners Indtægt vil komme til at svare en saa urimelig høj Skat som 10 Kroner aarlig, og en Familie med 2400 Kroners Indtægt vil svare 120 Kroner.

Det er nu ganske vist blevet sagt, at en Forøgelse af Kommunens løbende Indtægter maaske slet ikke er nødvendig, og at meget af, hvad der føres under de løbende Udgifter, kunde henføres til de ekstraordinære, hvilket vel vil sige, at de kunde dækkes ved Laan. Men man maa betænke, at det for det første er Ud-

gifter til Skolebygninger, Brolægning og andre Ting, der ikke give Kommunen en Øres Indtægt, saa at eventuelle Laans Forrentning og Afbetaling kun vil komme til at tynde saa meget desto stærkere paa Fremtidens Budgetter. Og dernæst er det for Størstedelen ikke Udgifter, som ganske særlig komme frem i disse Aar; men de ville for en stor Del gentage sig i en ikke overskuelig Aarrække — med mindre man tvinges til at give tabt og standse den kommunale Udvikling paa mange Omraader. Det, der volder Misforholdet mellem Indtægt og Udgift, er for en stor Del de Forhold, som Professor Scharling omtalte i sit Foredrag om Københavns Fremvæxt i Nationaløkonomisk Forening i 1890. Befolkningen er stegen, men dens gennemsnitlige Velstand er langt fra stegen i samme Omfang. Den voxende Befolkning kræver øgede Udgifter paa alle Omraader og paa nogle des mere, jo fattigere den er (Fattigvæsen, Alderdomsforsørgelse, Almueskolevæsen), men naar Befolkningen er fattigere, følger det af sig selv, at hverken Grundskatten eller Arealskatten eller den skattepligtige Indtægt — om de end absolut set ere voxede — have holdt Skridt med Befolkningens Væxt. Selvfølgelig kan der indføres Besparelser, og paa flere Punkter burde saadanne allerede være foretagne; men Besparelser alene kunne ikke strække til.

Nu er det vel muligt, ja sandsynligt, at man maaske vil foretrække andre Skatteobjekter, før man tyer til Forhøjelse af Indkomstskatten, men dermed er Diskussionen om dennes Reform dog ikke afsluttet. Selv med en Skattetaxt af tre Procent er den meget langt fra at være fejlfri, og hertil kommer jo Spørgsmaalet om den interkommunale Beskatning, der sent eller tid-

ligt vil kræve, at den personlige Skat i de forskellige Kommuner ordnes efter et ensartet Princip.

Endvidere er det langt fra umuligt, at Spørgsmaalet om den direkte personlige Skat i en nær Fremtid vil dukke op for Statsfinansernes Vedkommende. For en Del Aar tilbage førtes der i Nationaløkonomisk Forening en Diskussion om det Spørgsmaal: Hvortil skal et eventuelt Overskud paa Statsregnskabet benyttes? Hvis vi nu tog fat paa Diskussion om lignende Æmner, maatte det vel hedde: Hvorledes skal man dække et Underskud paa Statsregnskabet? Fra 1886—1891 har der været en Nedgang i Kassebeholdningen af mellem 21 og 22 Millioner (fra 56,8 til 35 Millioner) samtidig med at Statsgældens og Aktivmassens Nedgang omtrent opveje hinanden. Overfor disse Tal er det ingen Trøst, at Statsbanernes bogførte Værdi i samme Tidsrum er voxet med omtrent 16 Millioner, da Indtægten af dette Aktiv trods nogen Opgang i de senere Aar dog ikke alene relativt, men absolut er langt lavere end i 1884 og tidligere Aar. Det er at haabe, at vi naa til en Reform, hvorved vore Jernbaners Indtægter komme til at staa i et noget rimeligere Forhold til deres Bekostning end nu, men der er næppe nogen, der er saa sangvinsk at tro, at vi ville naa til lignende Forhold som i Preussen, hvor netop Jernbanerne have været en væsentlig Støtte for finansielle Reformer, idet de ikke alene have forrentet den anvendte Kapital, men endogsaa givet Overskud udover Renten.—Ganske vist har en stor Del af de Udgifter, der have forandret vort Statsregnskabs Fysiognomi, været af ekstraordinær Natur, men man maa huske, at de Reserver, som man kunde tage af, for en væsentlig Del vare fremkomne ved, at Stats-

maskineriet saa at sige var gaaet i Staa, og endnu vente mange Reformer, der ville forøge Udgifterne eller formindske Indtægterne, paa deres Gennemførelse.

Af en Indtægtsforøgelse gennem Forhøjelse af bestaaende Skatter kan der ikke ventes meget. Hartkornskatterne tænker neppe nogen paa at forhøje. Alle ere enige om, at Hartkornet er en daarlig Basis for nye Skatter, naar det ikke drejer sig om ubetydelige Beløb. Og hvad Tolden angaar, er en Forøgelse ikke let tænkelig. En Toldreform er jo overhovedet ikke af de Ting, hvis Gennemførelse i en nær Fremtid man har Anledning til at vente. Dertil er Modsætningen mellem dem, der ønske den i frihandelsvenlig Retning, og dem, der ønske den i beskyttelsesvenlig Retning, altfor stor. Det eneste, man maaske vil kunne haabe paa Enighed om, er Nedsættelse eller Fritagelse for en Del Raastoffer og Forbrugsartikler, men af saadanne Nedsættelser kan man ikke vente sig en Indtægtsforøgelse, ialtfald ikke med Sikkerhed. Man kunde tænke sig en Forøgelse af Skatterne og Tolden paa Brændevin og Tobak. Vi have jo allerede faaet Ølskatten. Men ialtfald for mit personlige Vedkommende kan jeg ikke godt tænke mig Muligheden af en saadan Forøgelse af de daarligst situerede Klassers Beskatning, som ligger i Ølskattens Supplering med en Forhøjelse af Skatten paa Brændevin. I alt Fald maatte det da være under den Forudsætning, at en saadan Forhøjelse var et Led i en alvorligt ment og alvorligt gennemført Bestræbelse for at hæmme Drikningen. Men hvis en saadan Bestræbelse gennemføres med fornøden Alvor, saa betyder det atter, at en Skatteforhøjelse ikke skal føre til forøget Indtægt. Tilbage staar saa væsentlig følgende Alternativer: For-

højelse af Stempelafgiften, som altid er en vanskelig Skat at behandle, naar det drejer sig om en betydelig Indtægtsforøgelse, Forhøjelse af Bygningsafgiften og endelig den direkte personlige Skat. Det er vel væsentligt om de to sidste Alternativer, at en fremtidig Overvejelse vil komme til at dreje sig, og en væsentlig Hindring for Forhøjelse af Statens Bygningsafgift vil maaske komme til at ligge deri, at Kommunerne ville blive henviste til at tage stærkere fat paa dette Skatteobjekt. Derfor tror jeg, at en Diskussion om den direkte personlige Skat ogsaa har Betydning med Hensyn til Statens Finanser. Man kan nu ganske vist sige, at hvis man erkender Nødvendigheden af en Statsindkomstskat, behøver man ikke at bryde sit Hoved med Spørgsmaalet om, hvorledes den skal være indrettet. Man har jo Loven af 2. Juli 1870, der fastsætter Reglerne for Opkrævning af Indkomstskat, og behøver blot at give en Lov, der bestemmer, at Skatten skal opkræves, og fastsætter Procenten. Men det vil næppe falde nogen Lovgivningsmagt ind uden Revision at anvende en Lov, der har hvilet i over 20 Aar, særlig da Loven af 1870 kan gøres til Genstand for de fleste af de samme Indvendinger, som den københavnske Indkomstskats Regler. Naar man ser bort fra, at den fulde Skat først indtræder ved en Indtægt af 4000 Kroner, og ikke som i København ved 2400, afviger Loven kun i mindre væsentlige Punkter — f. Ex. Beskatning af Udlændinge under visse Forhold — fra den københavnske Lov.

II.

Hovedtrækkene i den preussiske Reforms Forhistorie ere følgende. Efterat man i 1812 havde gjort et temme-

lig mislykket Forsøg med en Formue- og Indkomstskat, indførte man i 1820 Klasseskatten; dog kom den kun til at gælde paa Landet og i Smaabyerne. I de fleste Byer paa 5—6000 Indbyggere og derover og i alle store Byer foretrak man Male- og Slagteskatten. Klasseskatten delte Befolkningen i 4 Hovedklasser efter ydre Kendemærker, og hver Hovedklasse deltes i 2—3 Underklasser. Den laveste Klasses Skat var 1 Thaler, den højestes 48 Thaler om Aaret. I Aarene 1847 og 1849 fremkom Regeringen med Forslag om Afløsning af Klasseskat, Slagte- og Maleskat og Indførelse af Indkomstskat. De blev dog ikke til noget. I Aaret 1851 udkom der endelig en Lov, der indførte en klassificeret Indkomstskat for Indtægter paa over 1000 Thaler, medens den bibeholdt Klasseskatten for de mindre Indtægter, dog i en væsentlig forandret Form, saaledes at ogsaa denne blev paalagt mere proportionalt med Indtægten. Slagte- og Maleskatten bibeholdtes, og hvor den opkrævedes, betaltes der ingen Klasseskat, og fradroges der 20 Thaler pro persona i Indkomstskatten. Ved den klassificerede Indkomstskat deltes Indtægterne i 30 Grupper (Stufen) med et stedse voxende Mellemrum imellem Gruppens Under- og Overgrænse, idet dette Mellemrum var omtrent 20 Procent af Undergrænsen. Den første Gruppe gik saaledes fra 1000 til 1200 Thaler, den 29de fra 200,000 til 240,000. Skatten var i hver Gruppe 3 Procent af Undergrænsen, men kunde ikke stige over 7200 Thaler, idet alle Indtægter paa 240,000 Thaler og derover dannede den 30te Gruppe og betalte denne Skat. Klasseskatten ramte principmæssig alle Indtægter, selv de mindste, og heri laa en af dens svageste Sider. Afset fra det socialt uheldige

ved en saadan Beskatning, var den ogsaa i fiskal Henseende uheldig paa Grund af de store Omkostninger ved Inkassation af de smaa Beløb. Nogle Steder maatte man foretage adskillige hundrede Udpantninger for et samlet Skattebeløb af 100 Thaler, og saa vare endda et Par hundrede af Udpantningerne helt frugtesløse. Herpaa raadede Skattereformen af 1873 tildels Bod — men kun tildels — idet den ophævede Klasseskatten for alle Indtægter under 140 Thaler. Ved den samme Lov ophævedes Male- og Slagteskatten, og samtidig reformeredes Indkomstskatten noget, idet man rykkede Over- og Undergrænsen i de højere Grupper lidt tættere sammen og samtidig ophævede det tidligere bestaaende Maximum for Skatten (7200 Thaler). Forskellen mellem Under- og Overgrænsen var dog endnu saa stor, at den f. Ex. i Grupperne over 240,000 Thaler udgjorde 20,000 Thaler. Saaledes som Beskatningen efter denne Reform stillede sig, vare dens almindelig anerkendte Hovedmangler: at den gik for langt ned, at Grupperne vare for store, og navnlig at Skatteansættelsen skete efter et altfor løst Skøn. Man havde fra den ældre Klasseskats Tider arvet og bibeholdt det Princip, at enhver nøje Indtrængen i de skattepligtiges personlige og pekuniære Forhold var de skatteansættende Myndigheder forbudt.

For en Ophævelse af de smaa Indtægters Overbebyrdelse skabte den i 1879 og følgende Aar fuldbyrdede Forandring af det tyske Riges Finansforhold det fornødne Grundlag. Denne store Forandring ere vi herhjemme vistnok vant til mest at betragte og bedømme fra et handelspolitisk Synspunkt, og dette er jo ganske naturligt, da dette baade er en overordentlig vigtig Side af Sagen, og navnlig den, der vedkommer Ud-

landet. Men den finansielle Side er jo ingenlunde uden Betydning, og den har navnlig spillet en Rolle for Systemets Skaber, Bismarck. Hvor ivrigt han end paa Sagens senere Stadier kastede sig i Breschen for Beskyttelsessystemet og behandlede Frihandelens Tilhængere med den største Bitterhed og Haan, og hvor varm en Tilhænger navnlig af den agrariske Beskyttelse han end efterhaanden blev, tilstod han dog ofte, at fra Begyndelsen havde i Grunden kun det finansielle Hensyn været det ledende, og at han først var tyet til Forhøjelse af de beskyttende Toldsatser, efter at andre Forsøg paa at skaffe Riget Indtægter vare strandede paa Rigsdagens Modstand. Toldforandringen og hvad dermed stod i Forbindelse var for ham i væsentlig Grad et Middel til i finansiell Henseende at stille Riget paa egne Ben, at gøre det uafhængigt af Enkeltstaterne og derved at udrydde adskillige Spirer til Partikularisme.

Tidligere var Riget jo i Henseende til sine Indtægter for en Del henvist til Matrikularbidragene, der lignedes paa Enkeltstaterne i Forhold til disses Indbyggerantal. I og for sig er en saadan Fordelingsmaade irrationel, hvilket bl. a. den nuværende preussiske Finansminister Miquel i sin Tid har givet Udtryk ved at paapege det absurde i, at 100,000 Beboere af Thüringerwald skulle yde samme Bidrag som 100,000 Bremere. Men ubeldigere endnu bliver det naturligtvis, naar Enkeltstaterne skulle tilvejebringe Beløbene ved Skatter, der forekomme Befolkningen trykkende. De ny Skattelove ophævede vel ikke Bestemmelsen om, at hvad der mangler i Rigets selvstændige Indtægter, skal tilvejebringes ved Matrikularbidrag, men ved Skatternes Forhøjelse og Bestemmelsen om, at Forbrugsafgiften af

Brændevin og det Beløb, hvormed Toldafgifterne og Tobakskatten overstige 130 Millioner, skal overføres til Enkeltstaterne, skabtes ikke alene Muligheden for, at Overførsler og Matrikularbidrag kunne opveje hinanden, men ogsaa den store Forandring, at forsaavidt de første oversteg de sidste, blev det Riget, der ydede Bidrag til Enkeltstaterne og ikke omvendt. — Hvorledes det vil gaa i Fremtiden, ved man jo ikke; men fra 1883 til 1891 have Overførslerne været større end Matrikularbidragene. Denne Lettelse for Enkeltstaternes Finanser dannede for Preussens Vedkommende i Forbindelse med Statsbanernes Overskud Grundlaget for en Række Reforme fra 1881—83, hvis væsentligste Indhold var Ophevelse af Skatten for Indtægter under 900 Mark og Nedsættelse af Skatten for alle classeskatpligtige og de laveste Grupper af indkomstskatpligtige. Man kan i høj Grad tvivle om, at disse Lettelser i Virkeligheden vejede op mod den Byrde, som Forhøjelsen af de indirekte Skatter paalagde de skattepligtige, men herpaa kan der ikke gaaes nærmere ind ved denne Lejlighed, hvor kun Preussens og ikke det tyske Riges Beskatningsforhold behandles. Saa vidt var man altsaa naaet paa Reformernes Bane. Tilbage stod Tilvejebringelsen af en yderligere Retfærdighed i de forskellige Indtægters Behandling, faste Regler for Beskatningen og en bedre Ansættelse, der satte en virkelig Undersøgelse af de skattepligtiges Forhold i Stedet for det løsere Skøn. Det er disse Ting, som Loven af 1891 søger at gennemføre.

III.

Den bedre Ansættelse er maaske Hovedformaalet. Hvad Ansættelsen angaar, begynder man i de

mindste Kommuner. »die Gemeinden«, hvor der foretages et forberedende Arbejde af en »Voreinschätzungs-Commission« under Forsæde af Kommuneforstanderen. Medlemmerne ere valgte dels af Regeringen og dels af Kommunalforsamlingen. Derefter foretages den egentlige Ansættelse af en »Veranlagungs-Commission« i hver Kreds. Formanden er enten Landraaden eller en af Regeringen valgt Kommissær, og Medlemmerne vælges dels af Regeringen, dels af Kredsforsamlingen. Klager over Ansættelsen kunne saavel af den skattepligtige som af Kommissionens Formand indgives til en »Berufungscommission«, der nedsættes for hvert »Regierungsbezirk«, og hvis Formand er en af Finansministeren udnævnt Regeringskommissær, medens Medlemmerne vælges dels af Regeringen, dels af Distriktets Indbyggere. Man har altsaa paa ethvert af disse Trin fastsat en Samarbejden mellem Repræsentanter for Regeringen og for den lokale Befolkning. Som sidste Appellinstans vilde Regeringsforslaget oprette en helt ny Domstol, en »Steuergerichtshof«, men skønt dette Forslag tiltraadtes af det af andet Kammer nedsatte Udvalg, blev det dog forkastet, og Loven har i Stedet for den nye Domstol indsat den bestaaende »Oberverwaltungsgericht«. Det er dog ikke alle Klager, der kunne appelleres til denne, men kun saadanne, der gaa ud paa, at »Berufungskommissionens« Afgørelse beror paa Ikkeanvendelse eller urigtig Anvendelse af den bestaaende Ret, eller at Fremgangsmaaden lider af væsentlige Mangler. Systemet synes at være praktisk, men kræver jo ganske vist Anvendelsen af adskillige Menneskers Arbejdskraft. Dog dette er vel uundgaaeligt.

Det væsentligste Punkt i Ansættelsesmaaden er

imidlertid Selvangivelsen. Ja det er endogsaa en af de Ting i hele Loven, der have fremkaldt den livligste Diskussion i Pressen og blandt Publikum. Dette kunde synes mærkeligt. Selvangivelsen er jo ikke nogen ny Opfindelse. Den har længe været kendt ikke alene udenfor Tyskland, som f. Ex. her og i England, men ogsaa i adskillige tyske Stater. Men i Preussen er den ikke alene noget helt nyt, som man aldrig har haft før; den betegner ogsaa et afgørende Brud med de Principer, der have været fastholdte i de vexlende Skattelove. Alle som en have disse bestemt fastholdt, at ved Skatteansættelsen var enhver nøje Indtrængen i Skatteydernes Forhold udelukket, og ved Bestemmelserne om de Tilfælde, hvor den skattepligtige kunde stævnes for Ligningskommissionerne for at give nærmere Forklaring, gentoges Reglen. »Jedes læstige Eindringen« var forbudt. Selvangivelsen er nu netop et Led i Bestræbelserne for saa nøje som muligt, til Hvid og Skilling at komme til Bunds i, hvor stor den Skattepligtiges Indtægt er.

Selvangivelsen, der skal afgives i en mere specificeret Form end herhjemme, er tvungen, saa langt som den overhovedet fordres. Som Regel er Pligten til Selvangivelse nemlig indskrænket til dem, der allerede tidligere have været satte til en Indtægt af mindst 3000 Mark. Hvor man har Selvangivelse, kan man jo bevæge sig indenfor meget store Spillerum imellem Frivillighed og Tvang. Angivelsen kan være ganske frivillig, saa at dens Ikkeafgivelse aldeles ikke medfører nogensomhelst Retsvirkning. Dette var Tilfældet ved den københavnske Indkomstskat i dens ældre Skikkelse efter Loven af 19. Februar 1861, ved Statsskatten efter Lov af 2. Juli 1870 og efter adskillige Skattelovforslag.

Man kan dernæst knytte mindre Retsvirkninger dertil, saaledes som f. Ex. den nugældende Lov af 1. April 1887, hvorefter Selvangivelsen er Betingelse for at opnaa de Lempelser i Skatten, som efter Lovens § 4 kunne indrømmes, og for at kunne faa en foretagen Indtægtsansættelse nedsat, naar Nedsættelsen ikke er mere end $\frac{1}{8}$ af den paaankede Ansættelses Beløb. Vil man gaa videre endnu, kan man berøve den, der ikke har gjort Selvangivelse, enhver Ret til Klage over Ansættelsen, og man kan som sidste Led i Tvangen gøre Undladelsen af Angivelse efter Opfordring til en strafbar Handling, der medfører Bøde eller anden Straf. Saadanne Tvangsmidler af den ene eller anden Art ere allerede i Brug i flere tyske Stater: i nogle blot Tab af Indsigelsesret, i andre desuden Bøder. I det preussiske Regeringsforslag var fastsat, at de Angivelsespligtige, der undlod Angivelse, mistede enhver Indsigelsesret overfor Ansættelsen for det paagældende Aar, og denne Bestemmelse blev vedtagen; men man er ikke bleven staaende derved. Der er i Loven endvidere blevet indsat en Bestemmelse om, at den, der ikke angiver, efter at han har faaet en fornyet Opfordring — som ogsaa kan udgaa, efter at Ansættelsen har fundet Sted — skal betale et Tillæg af 25 Procent til Skatten. For vitterlig falske Angivelser er der naturligvis højere Bødestrafte. — Disse forskellige overordentlig betydelige Forandringer i Ansættelsessystemet er man kommet til paa Grund af en almindelig Anerkendelse af, at den tidligere Ansættelse var yderst mangelfuld. Og Erkendelsen var ikke alene baseret paa et Skøn; man havde ganske prægnante Exempler at støtte sig til, saasom alt, hvad der var kommet frem i den berømte Bochum-Affære.

At Selvangivelsen er et uundværligt Led i en nogenlunde nøjagtig Ansættelse til Indkomstskat, ville vistnok de fleste indrømme. Men jeg mener endvidere, at den tvungne Angivelse er at foretrække for den frivillige. Uden Tvang vil der let blive altfor mange, der ikke angive, og Sandsynligheden er for, at der blandt disse vil findes ikke faa af dem, som det netop er vanskeligt for Ligningsmændene at træffe korrekt paa egen Haand. Se vi paa Forholdene i København, saa er ganske vist i de senere Aar Tallet paa de Skattepligtige, der ikke have angivet sig, gaaet noget ned, men endnu i det sidste Aar, 1890, er Tallet dog over 10,000 udaf ca. 41,000 Skattepligtige. Loven af 1887 har egentlig ikke haft synderlig Virkning: Umiddelbart før den traadte i Kraft, udgjorde de Ikkeangivende c. 29 Procent, og nu udgøre de c. 25 Procent af samtlige Skattepligtige. Saa vidt mig bekendt, foreligger der ikke for Offentligheden nogen Opgørelse af, hvilke Klasser af Skattepligtige der have brugt Angivelse, og hvilke ikke; men efter alt, hvad man erfarer, er der stor Sandsynlighed for, at der blandt dem, der angive, findes mange, der have faste og let kendelige Indtægter, medens der blandt de Ikke-angivende findes mange af dem, hvis Angivelse egentlig er allernødvendigst, nemlig Forretningsfolk og andre, hvis Indtægter ere variable og vanskelige at taxere for udenforstaaende. Herfor taler ogsaa den ringe Forandring, der er indtraadt siden Loven af 1887, idet der i den sidste Klasse findes saa mange med betydelige Indtægter, for hvem $\frac{1}{8}$ mere eller mindre ikke spiller nogen afgørende Rolle. Men forsaavidt der virkelig skulde kunne eftervises en saadan Forskel mellem de forskellige Klasser i Henseende til Angivelse, saa be-

tyder dette ikke alene, at Skatten som Helhed sættes urigtigt, men ogsaa, at den sættes uretfærdigt, idet Folk med faste Indtægter bebyrdes stærkere end Folk med variable Indtægter og de mindre Skatteydere stærkere end de større. Ved tvungen Selvangivelse vil man for en væsentlig Del undgaa dette, idet der jo er et stort Spring imellem at undlade Angivelsen, naar saadan Undladelse er tilladt, og at indlevere en urigtig Angivelse.

Som et yderligere Middel til at kontrollere Indtægterne skulde den samtidig foreslaaede Lov om Skat af Arv i Ascendens og Descendens og mellem Ægtefæller tjene, idet man ved Hjælp af den vilde faa Størrelsen af alle arvede Formuer fastslaaet og derved dels have et Hjælpemiddel ved Fastsættelsen af Arvingens Indtægt og navnlig ogsaa en Kontrol overfor Arveladerens forudgaaende Selvangivelse.

IV.

Hvad selve Skatteobjektet, den skattepligtige Indtægt, angaar, er den preussiske Lov i mange Henseender forskellig fra de danske Indkomstskatlove. De tyske nationaløkonomiske Teoretikere have beskæftiget sig meget med Spørgsmaalet om, hvad der skal forstaaes ved Ordet »Einkommen«, og Meningerne herom ere ret afvigende, men en vis Overensstemmelse i Anskuelserne har dog ført til, at man i de fleste tyske Indkomstskatlove — maaske kun med Undtagelse af Hamborgs, Lübecks og Bremens — har opstillet en fra et Skattesynspunkt neppe holdbar Forskel mellem Indtægt og Formueforøgelse. Ud fra dette Synspunkt hører f. Ex.

Lotterigevinster og navnlig den Formueforøgelse, der opstaar ved at Ting, som man har haft i sin Besiddelse, f. Eks. ogsaa Grundejendom, efterhaanden ere stegne i Værdi og derved bringe Gevinst, naar man sælger dem, ikke med til den skattepligtige Indtægt. Den preussiske Lov har i Principet optaget en saadan Adskillelse. I § 8 staar: »Ausserordentliche Einnahmen aus Erbschaften, Schenkungen, Lebensversicherungen, aus dem nicht zu Speculationszwecken unternommenen Verkauf von Grundstücken und ähnliche Erwerbungen gelten nicht als steuerpflichtiges Einkommen, sondern als Vermehrung des Stammvermögens« etc. Man vil imidlertid se, at der er gjort en væsentlig Indskrænkning i Principet derved, at naar Køb og Salg af Grundejendom er sket forretningsmæssigt eller paa Spekulation, saa skal Gevinsten regnes med. Afset fra, at det ofte kan være vanskeligt at finde Kriteriet for, at disse Momenter have været til Stede, vil Regelen om, at saadanne Gevinster altid medregnes, være at foretrække. Det, som en Indkomstskat kan og bør ramme, er nemlig netop Formueforøgelsen, det Beløb, hvormed Aaret har forbedret Status, og som altsaa vil kunne være forbrugt, uden at man ved Aarets Udgang er daarligere situeret end ved dets Begyndelse, og det uden Hensyn til, om Kilden til Forøgelsen er en ordinær eller extraordinær Gevinst.

Reglerne om Arv og Livsforsikring ere overensstemmende med de danske og navnlig den sidste er der intet at indvende imod. I Virkeligheden er her nemlig ikke Tale om en Formueforøgelse, men om Udbetaling af et Beløb, som man har tilgode.

Behandlingen af Gaver er væsentlig forskellig fra,

hvad vi kende herhjemme. Her er jo Reglen den, at den, der modtager en Gave, betaler Skat af den, og at den, der giver den, ikke kan fradrage dens Beløb. I Virkeligheden betales der altsaa to Gange Skat af Gaver, hvad der, navnlig naar Giver og Modtager staa i nært Forhold til hinanden som f. Ex. Fader og Søn, kan føre til ret irrationelle Resultater. Man tænke f. Ex. paa det Tilfælde, at en Søn, der uddanner sig til en Virksomhed, af sin Fader faar en aarlig Understøttelse til Uddannelsen; saa skal baade Fader og Søn betale Skat af Beløbet. Ja, man kan gaa videre endnu. Efter den københavnske Indkomstskat er der neppe noget i Vejen for at lade en Søn betale Skat af det gratis Ophold i sin Faders Hus, uden at Faderen i sin Skat kan fradrage noget derfor. Jeg ved ikke, om de skatteansættende Myndigheder stadig fastholde dette Standpunkt; men de have i alt Fald gjort det. Efter den preussiske Lov er der ikke alene ikke Tale om at beskatte Opholdet i Forældres Hus, men man beskatter ikke Gaver to Gange. Bestemmelserne i Loven give ikke udtømmende Regler om Behandlingen, men Finansministeren gav under Forhandlingens Gang klar Besked om, hvorledes der vilde blive gaaet frem. En extraordinær Gave, der gives en Gang for alle, falder jo ind under Bestemmelser i § 8, men med Hensyn til mere varige Understøttelser vil man skælnes imellem, om de ydes i Kraft af en almindelig Understøttelsespligt eller ifølge særlig Overenskomst. I sidste Tilfælde betaler Modtageren Skat deraf, men Giveren kan fradrage Beløbet i sin Indtægt. I første Tilfælde er Modtageren skattefri, men Giveren kan ikke fradrage Beløbet.

Iøvrigt indeholder Loven Regler om Indkomstens

Beregning, om, hvad der skal medtages og hvad der kan henregnes til Driftsudgifter etc., som i det hele maa siges at stemme med, hvad der rationelt maa forlanges i Henseende til en Indtægtsopgørelse. Den Periode, der skal lægges til Grund, er for faste Indtægters Vedkommende selve Skatteaaret (ikke som hos os det foregaaende Aar), for ubestemte og variable Indtægter som Regel et treaarigt Gennemsnit.

Skatten er en ren Indkomstskat, d. v. s. den beskatter kun Indtægten, ikke Formuen, og den gør ingen Forskel paa, om Indtægterne skyldes personligt Arbejde eller Formue, saaledes som Tilfældet er i Italien og Schweiz og tildels i Baden. Fordringen om en saadan Forskel er ofte stillet af Nationaløkonomerne. Herhjemme har den haft en ivrig Forkæmper i N. C. Frederiksen og er blandt andet tiltraadt af Falbe Hansen, ligesom den ogsaa er kommen frem i Form af Lovforslag — bl. a. i Frederiksens egne og i Monrads Forslag om Formue- og Indkomstskat, der i denne Rigsdagssession har været optaget af Berg og Hørup. Fordringen er berettiget og vil næppe i Længden kunne vises tilbage. Da den saa ofte er bleven debatteret, skal jeg her kun fremhæve et af de væsentligste Argumenter, nemlig den overordentlige Forskel, der er mellem to Personer med f. Ex. 4000 Kroners aarlig Indtægt, der hos den ene er Rente af en Kapital paa 100,000 Kroner, medens den hos den anden, som ingen Formue har, er Indtægten af hans personlige Arbejde f. Ex. som Læge eller Kunstner. Hvis de begge ere Familiefædre, kan den første bruge hele sin Indtægt og dog ved sin Død efterlade sine Børn en relativ Velstand, medens den anden maa gøre betydelige Be-

sparelses blot for at efterlade dem det til Livets Ophold absolut nødvendige.

Der har nu ogsaa i Preussen været nogle Tendenser til at gøre enkelte Indrømmelser overfor denne Fordring. Herhen høre for det første de mere eller mindre paa-lidelige Løfter angaaende Fremtiden. Som ovenfor be-rørt er det Hensigten i Fremtiden at overføre samtlige Grund- og Bygningsskatter til Kommunerne, og det blev fra flere Sider udtalt, at naar dette skete, maatte man indføre en stærkere Beskatning af, hvad man i Tyskland kalder den funderede Indtægt — Indtægt af Formue. Dette er imidlertid Fremtidsmusik, saa meget mere som det er tvivlsomt, om vi overhovedet komme til at opleve den omtalte Overførsel af Ejendoms-skatterne. Lovens Bestemmelser herom ere nemlig følg-ende. Til Gennemførelsen af Overførslen skal anvendes de Beløb, hvormed Indkomstskatten overskrider 80 Mil-lioner Mark i det første Aar, 83,200,000 Mark i det næste o. s. v., altsaa stadig med et aarligt Tillæg af 4 Procent. Overførslen skal ordnes ved særlig Lov, og indtil denne udkommer, opsamles Overskudene i en særlig Fond. Men hvis Loven ikke er kommen senest den 1. April 1894, skulle baade de aarlige Overskud og den opsamlede Fond benyttes til Nedsættelse af Ind-komstskatten.

Større Betydning havde Regeringens Forslag om Arveskat, hvis væsenligste Bestemmelser imidlertid bleve forkastede af Landdagen, men som foruden den tidligere omtalte Hensigt: at øve Kontrol med Indtægts-ansættelsen, tillige tilsigtede at ramme den funderede Indkomst. Forslaget var yderst beskedent. Efter den gældende Lovgivning er Arv i Ascendens, Descendens og

mellem Ægtefæller skattefri. Regeringen foreslog nu en Skat af $\frac{1}{2}\%$ i Descendens og mellem Ægtefæller og 1% i Ascendens. Herhjemme er Skatten i disse Tilfælde 1% , i andre Lande, f. Ex. i England og Frankrig, adskilligt højere. Alligevel var Modstanden stor. Hos nogle Medlemmer var Aarsagen til Forkastelsen Hensigtsmæssighedshensyn, men hos de fleste var Modstanden principiel. Der blev f. Ex. udtalt af en Taler, at Skatten stred mod den tyske Retsbevidsthed, af en anden, at den vilde sønderrive de helligste Familiebaand. Den sidste Ytring klinger lidt gaadefuldt, men Meningen synes efter Sammenhængen at være følgende: Naar en Fader i mange Aar har gjort falsk Selvangivelse, og Sønnen ved hans Død til Brug for Skatten skal opgive Arvens Størrelse, hvorved Bedraget kommer for en Dag, saa optræder Sønnen som Angiver mod Faderen, og Pieteten er krænket. Hvad Udtalelsen om den tyske Retsbevidsthed angaar, saa hænger den vistnok sammen med Opfattelsen af Arveskatten som en Forbrydelse mod Arverettens Hellighed. Nu er der vistnok ingen Anledning til at betragte Arveretten, især i dens nuværende ubegrænsede Skikkelse, som en ukrænkelig og evig Institution. De arvelige Rettigheder, som den franske Revolution for 100 Aar siden afskaffede, stod sikkert for en tidligere Tids Retsbevidsthed med det samme Skær af Hellighed, som mange nu tillægge Formuearven. Men ganske afset herfra er der overhovedet ingen Grund til at sætte Spørgsmaalet om Arverettens Ophævelse eller Indskrænkning i Forbindelse med en saa minimal Afgift.

Efter at Arveafgiften var faldet og Formueskatten skudt ud i Fremtiden, frembyder Loven imidlertid et

Punkt, hvorved den, der paa Grund af manglende Formue nødsages til Besparelse af Hensyn til sine Efterladte, begunstiges, nemlig Regelen om, at foruden Bidragene til Alderdoms- og Invalidforsikringen, Pensionskasser etc. ogsaa Livsforsikringspræmier, der ikke overstige 600 Mark, kunne fradrages i den skattepligtige Indtægt. Den sidste Del af Bestemmelsen (Livsforsikringspræmier) var iøvrigt ikke foreslaaet af Regeringen. Den kom ind under Behandlingen, men tiltraadtes af Finansministeren særligt med den Motivering, at en modsat Regel vilde indeholde en Begunstigelse for dem, der ordnede deres Livsforsikring ved et Kapitalindskud.

Megen Opmærksomhed har Bestemmelsen om Beskatningen af juridiske Personer vakt. Blandt dem, der rammes af Skatten, nævner Loven: Aktieselskaber, Kommanditselskaber paa Aktier, »Berggewerkschaften«, »eingetragene Genossenschaften«, forsaavidt deres Forretninger strække sig ud over Kredsen af deres Medlemmer, og endelig Forbrugsforeninger med aaben Butik, forsaavidt de have Rettigheder som juridiske Personer. Bestemmelserne angaaende Aktieselskaberne og de dermed beslægtede Selskaber havde en meget vekslende Skæbne under Behandlingen. Regeringen foreslog at sætte Selskaberne i Skat for den Del af deres Indtægt, der oversteg 3 % af Kapitalen. Udvalget sluttede sig til Regeringen, men forhøjede Afdraget til 3½ %. Dette medførte imidlertid ingen virkelig Lettelse, fordi Udvalget samtidig forhøjede Skatteprocenten for Indtægter paa over 100,000 Mark, hvilket jo rammer adskillige Aktieselskaber. Ved anden Behandling vedtoges en meget væsentlig Ændring, idet Afdraget faldt bort, men det til Gengæld bestemtes, at de, der bevisligt

havde ejet Aktier i skattepligtige Selskaber hele Aaret før Skatteaaret og hævet Dividende eller Renter af disse, fik den paa disse Indtægter faldende Del af Skatten godtgjort. Men ved tredje Behandling forkastedes disse Bestemmelser atter, og Lovens Regel er nu overensstemmende med Udvalgets Forslag. Selskaberne betale altsaa Skat af hele deres Indtægt $\div 3\frac{1}{2}\%$ af Kapitalen, og desuden betale Aktionærerne Skat af deres Udbytte. Af Beslutningerne ved anden Behandling har man kun bibeholdt en Bestemmelse om, at ved Kommunalbeskatningen beskattes Aktieselskaberne for den fulde Indtægt uden noget Fradrag, men dette er vistnok overensstemmende med, hvad der fandt Sted i Kommunerne før Lovens Tid.

Sammenligner man Loven med andre Landes Bestemmelser, kan det navnlig nævnes, at i England, hvor Aktieselskaberne betale Indkomstskat, godtgøres den fulde Skat Aktionærerne. Herhjemme kender den københavnske Skattelov Intet til Beskatning af Aktieselskaber. Nogle tidligere Skattelove ramte den Del af Indtægten, der ikke blev fordelt som Udbytte, ligesom det engelske System ogsaa har været i Anvendelse. Loven af 2. Juli 1870 beskatter den Del, der ikke fordeles som Udbytte til indenlandske Aktionærer, og vil altsaa nærmest ramme Udlændinge. Monrads Forslag ligner ganske det preussiske, kun at Fradraget er 4 %, og efter Boisens Forslag om den interkommunale Beskatning betale Aktieselskaberne fuld Skat. En Lempelse er kun given derved, at Skatteprocenten for Selskaberne er begrænset til 3 %. I de tyske Stater er der mange forskellige Regler. Exempelvis kan nævnes, at Kongeriget Sachsen beskatter Selskaberne fuldt ud, Baden fradrager 3 % af Kapi-

talen, Hessen, Sachsen-Weimar, Lippe og Bremen tage Skatten hos Selskaberne, men fritage Aktionærerne. Nogle andre Stater have ingen Skat paa Selskaber.

Med Hensyn til Bedømmelsen af det preussiske System, maa man se paa Motiverne. Blandt disse kan fremhæves, at man vil ramme Udlændinge, der have Penge i preussiske Selskaber, og forsaavidt er Bestemmelsen i Overenstemmelse med en anden af Lovens Regler, nemlig den, at Udlændinge betale Skat af den Indtægt, som de have af Grundejendom eller Næringsdrift i Preussen. Det kan imidlertid være et stort Spørgsmaal, om der er Anledning til at beskatte fremmede — udover de almindelige Næringsafgifter — fordi de anlægge Penge i indenlandske Foretagender, og navnlig om der er Anledning til at beskatte dem, naar de gøre deres Anlæg ved at købe Aktier, men lade dem gaa fri, naar det sker ved at købe Obligationer. Hertil kommer jo imidlertid, at man beskatter ogsaa de indenlandske Aktionærer, og man kan under ingen Omstændigheder nægte, at der foreligger en virkelig Dobbeltbeskatning, ja, som der blev fremhævet under Behandlingen, endog mere end det. Naar nemlig et Aktieselskab, hvad der hyppigt er Tilfældet, ejer Aktier i et andet Selskab, bliver den samme Indtægt — hvis Reglerne strængt overholdes — beskattet tre Gange. En af Bestemmelsens Tilhængere fremhævede nu ganske vist, at Fremtidens Aktieejere ikke vilde komme til at betale Skatten, da den strax vilde bevirke en Kursnedgang, hvorved de altsaa fik Papirerne saa meget billigere, som den kapitaliserede Skat androg. Dette er nu dels ikke rigtigt. Skatten er i Forhold til de Svingninger, som Aktieudbytter kunne undergaa, for lille til

at give sig Udslag i Kursen. Ved et Udbytte af 6 % er den f. Ex. kun en promille af Nominalkapitalen. Ganske vist vilde den udgøre en større Del, hvis man ogsaa tog Hensyn til den kommunale Beskatning, men dette kan man i denne Sammenhæng ikke gøre, da Kommunernes Beskatning af Aktieselskaber eksisterede i Forvejen. Men hvis Manden havde Ret, vilde hans Betragtning indeholde ikke et Forsvar for, men et Angreb paa Bestemmelsen, thi det kan dog ikke være Meningen med en Indkomstskat at berøve en enkelt tilfældig valgt Del af Borgerne en Del af deres Formue, hvilket vilde ske ved en Bestemmelse, der drev alle Aktiekurser ned. I det hele kan Bestemmelsen vanskeligt forsvares fra et almindeligt Retfærdighedsstandpunkt. Det er ikke let at se, hvorfor Aktieejere skal rammes stærkere end andre Kapitalister; hvorfor den, der har anlagt Penge i Aktier i et tysk Selskab, skal betale mere end den, der har købt rumænske Jernbaneobligationer. Man maa huske, at det drejer sig om en Indkomstskat og ikke om en Næringsskat. En saadan har Preussen ved Siden af, og den rammer ogsaa Aktieselskaberne. Trods alt dette kan man — som ogsaa C. Hage fremhævede under Folkethingets Forhandlinger — akceptere Skatten af Hensigtsmæssighedshensyn, der jo altid maa spille en stor Rolle i Skattespørgsmaal. Jeg vil i den Henseende særlig pege paa, at den jo ikke er overvældende stor, at den kun kan ramme Personer, der ere i Besiddelse af nogen Formue, og at den er let at paaligne. I sidstnævnte Henseende har den de fleste indirekte Skatters Fortrin, og paa den anden Side har den ikke de Mangler, der klæbe ved mange af disse, nemlig at de kunne ramme Personer uden Skatteæвне, og at det

er saa vanskeligt, ja ofte umuligt at overse deres økonomiske Virkning.

V.

Det sidste, men ikke uvæsentligste Punkt, der fortjener at behandles, er Skatteskalaen. Man har ophævet de store Mellemrum mellem Gruppernes Over- og Undergrænser. Man er dog ikke gaaet saa vidt som herhjemme, hvor Mellemrummene kun ere paa 200 Kroner helt igennem. Man begynder ved de mindste Indtægter med et Mellemrum af 150 Mark og stiger gradvis indtil 2000; men naar Indtægten er kommen op over 100,000 Mark, forhøjes Mellemrummet til 5000 Mark, hvorved det saa bliver staaende for alle højere Grupper. Et saa stort Mellemrum ved saa store Indtægter er vistnok praktisk. Ikke alene vil det for de skatteansættende Myndigheder i de fleste Tilfælde være umuligt at bestemme Indtægten med større Nøjagtighed end den angivne, men ogsaa for de Skattepligtige selv vil det ved saa store Indtægter ofte bero paa et Skøn, om de sætte dem 5000 Mark højere eller lavere. Store Købmænd og Næringsdrivende, der opgøre deres Balance — og Loven erklærer udtrykkeligt, at denne skal lægges til Grund for Indtægtsberegningen med saadanne Modifikationer, som muligt maatte følge af Lovens enkelte Bestemmelser — ville altid i denne have adskillige Poster, f. Ex. Afskrivninger, der maa afgøres ved Skøn, og hvor forskellige i og for sig lige berettigede Skøn paa alle Poster tilsammen let ville kunne frembyde en Difference af den omhandlede Størrelse.

Selve Skatten var i Regeringsforslaget sat til 3 %,

dog med en Degression, saaledes at den fulde Skat først indtraadte ved en Indtægt af 4500 Mark. I Udvalgets Indstilling, som paa dette Punkt blev vedtagen, og hvis Tarif alsaar er optagen i Loven, er Regeringens Forslag meget væsentlig ændret. Ikke alene er Degressionen videre udviklet, idet den fulde Skat først indtræder ved en Indtægt af 10,000 Mark. Men selve 3 pCt. Satsen bibeholdes endvidere kun, indtil man har naaet 30,000 Mark. Derefter stiger Skatten, indtil den ved en Indtægt af c. 100,000 Mark har naaet en Højde af 4 %, hvorved den saa bliver staaende. I Virkeligheden er Skatten altsaa bleven forandret til en progressiv Indkomstskat, om end indenfor beskedne Grænser. Den danner herved en Modsætning ikke alene til den københavnske Indkomstskat og den danske Skat efter Loven af 1870, men ogsaa til de forskellige Skattelovsforslag, der have foreligget til Behandling i denne Rigsdagssession. — Den københavnske Lov kender kun en Degression, og denne standser allerede ved en Indtægt af 2400 Kroner. Selv de, der ikke ere Tilhængere af progressiv Skat, ville vistnok indrømme, at denne Degression er for ringe, navnlig naar Skatteprocenten bliver nogenlunde høj.

Den preussiske Lovs Skala ser i de laveste Grupper saaledes ud:

Indtægter fra over M. 900 til inklusive M. 1050 betale M. 6									
—	-	-	-	1050	-	—	-	1200	— - 9
—	-	-	-	1200	-	—	-	1350	— - 12
—	-	-	-	1350	-	—	-	1500	— - 16
—	-	-	-	1500	-	—	-	1650	— - 21
—	-	-	-	1650	-	—	-	1800	— - 26
—	-	-	-	1800	-	—	-	2100	— - 31
—	-	-	-	2100	-	—	-	2400	— - 36

Indtægter fra over M. 2400 til inklusive M. 2700	betale M. 44
— - - - 2700 - — - 3000	— - 52
— - - - 3000 - — - 3300	— - 60

I Henseende til Lettelser for de smaa Indtægter er man imidlertid i den preussiske Lov gaaet videre end til det, der ligger i selve Degressionen. Det er en ret almindelig anerkendt Mangel ved vor Indkomstskat, at den i Modsætning til Skatten paa Formue og Lejlighed ikke tager noget Hensyn til et saa vigtigt Moment i Bestemmelsen af Skatteævnens som Familiens Størrelse. Ganske vist kan der i enkelte Tilfælde gives Lempelser af denne og andre Grunde, men de fremtræde altid som Undtagelser, som Begunstigelser, der ligge udenfor Lovens Hovedregel, og som kun ydes, naar særlige Hensyn tale derfor. Hertil kommer endvidere den Ubehagelighed, at det af Skattebogen kan ses, hvem der har erholdt saadan Begunstigelse. I den preussiske Lov er Hensynet til Familiens Størrelse optaget som fast og bestemt Lovregel for de mindre Skatteyderes Vedkommende. Reglen er den, at hvor Indtægten ikke overstiger 3000 Mark, fradrages der for hvert Familienmedlem under 14 Aar, der ikke er Genstand for selvstændig Beskatning, 50 Mark med den Modifikation, at Tilstedeværelsen af 3 eller flere saadanne Medlemmer i hvert Fald skal medføre Nedsættelse i en lavere Gruppe. Disse Regler have en ret vidtrækkende Betydning. De medføre f. Ex., at Familier med 3 Børn slet ikke betale Skat, før deres Indtægt overstiger 1050 Mark, og saalænge den ikke overstiger 1200 Mark, bliver Skatten kun 6 Mark aarlig. Er der flere Børn, bliver Nedsættelsen jo endnu større. Ved 8 Børn under 14 Aar

maa Indtægten overstige 1450 Mark, for at Skatten kan blive mere end 6 Mark.

Hvad angaar Progressionen, den relativt højere Beskatning af de store Indtægter, har dette Princip med Rette rundet mange Tilhængere, navnlig blandt Theoretikerne. De Argumenter, hvormed det forsvares, kunne være forskellige efter det forskellige theoretiske Standpunkt, men de bunde alle i en Anerkendelse af Statens og dens Institutioners sociale Natur. De bunde i en Betragtning af, at Staten i Henseende til sine Ydelser og Vederlaget for disse ikke staar som en privat Sælger, der tager samme Pris af alle uden Hensyn til deres Formueforhold. Overfor disse forskelligartede Formueforhold er det Statens Opgave ikke alene ikke at uddybe Forskellen, men ogsaa at virke mildnende paa den, overalt hvor det kan gøres uden at borttage Grundvolden for Samfundsordenen. Som et Led i denne sociale Bestræbelse indtager den progressive Skat en berettiget Plads, enten man nu nærmere motiverer den ved en Hensyntagen til, at Skatteævnens ved den stigende Indtægt ikke alene voxer absolut, men ogsaa relativt — thi Hensynet til Skatteævnen er i og for sig et socialt Hensyn — eller man i det enkelte benytter andre Motiveringer. Derfor danner Vedtagelsen af Skatteprogressionen, hvor beskeden den end er, en tiltalende Modsætning til den bitre Modstand mod Arveskatten, og derfor bør den ogsaa tages med paa Programmet for kommende danske Skattelove.
